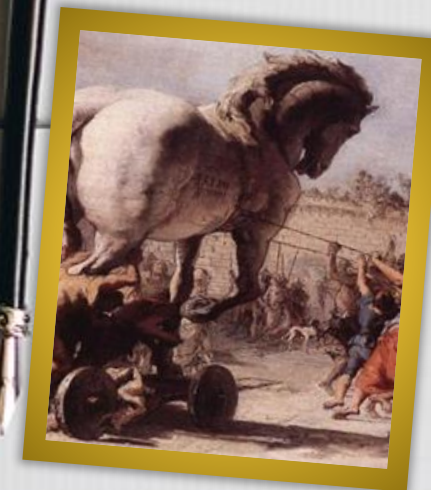
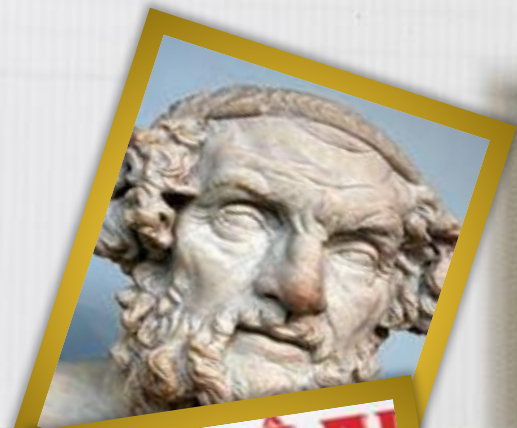

Văn bản 2

GẶP KA-RÍP VÀ XI-LA

(Trích Ô-đi-xê, Sử thi Hi Lạp)

– Hô-me-rơ

NỘI DUNG BÀI HỌC

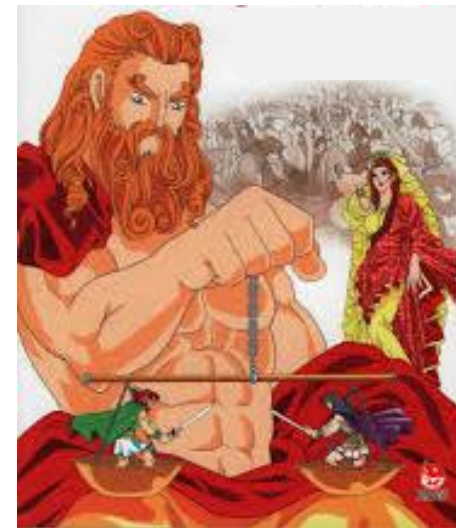
1. Cốt truyện, sự kiện sử thi
2. Người kể chuyện
3. Bối cảnh
4. Nhân vật
5. Cảm hứng chủ đạo

Tác giả Hô-me-rơ

- Sống trong khoảng thế kỉ VIII – VII trước Công nguyên.
- Là nhà thơ Hy Lạp.
- Là tác giả của *I-li-át* và *Ô-đi-xê* – 2 bộ sử thi nổi tiếng, mang đầy đủ các đặc điểm thể loại của sử thi cổ điển.

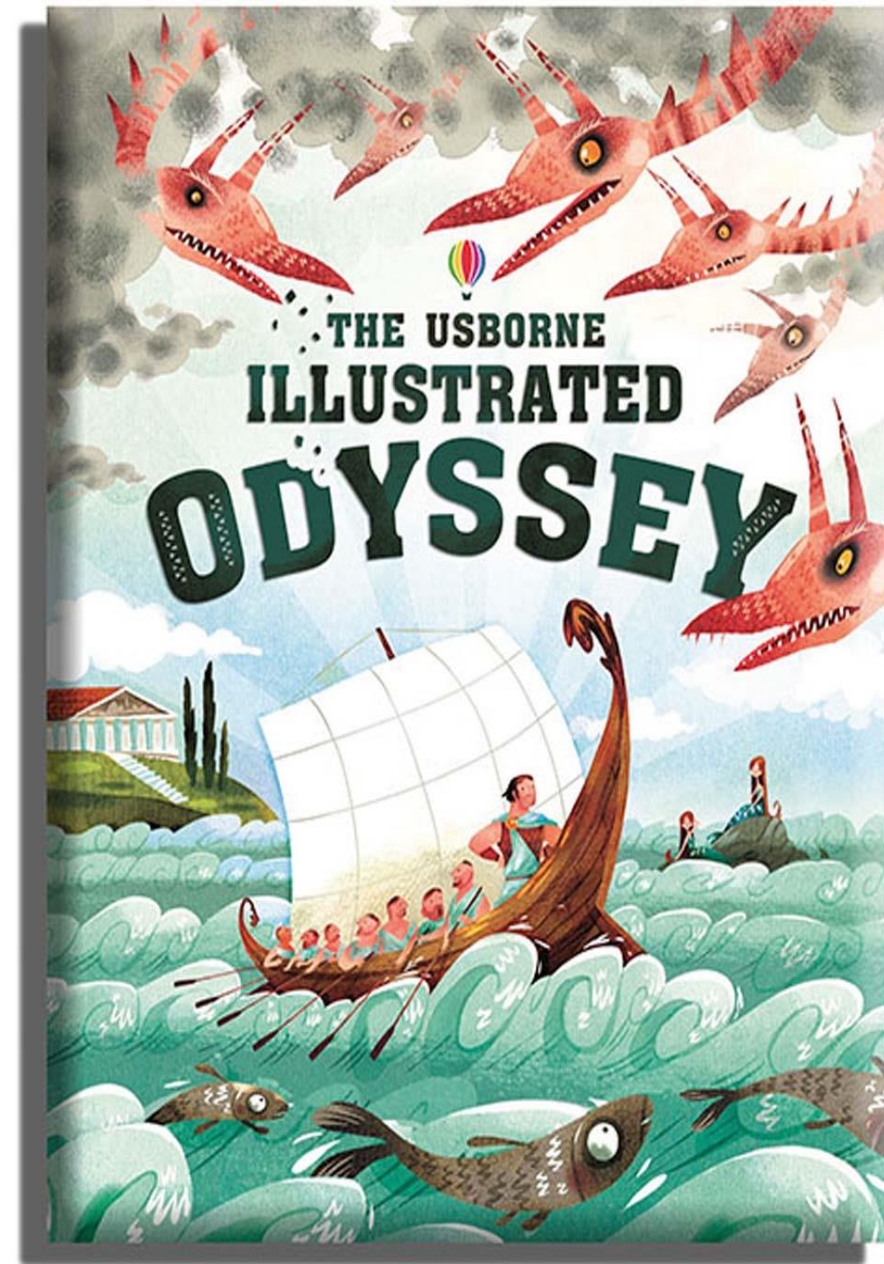

*Tác phẩm sử thi “Ô-đi-xê”

- Thuộc thể loại sử thi anh hùng.
- Gồm 12110 câu thơ/24 khúc ca.
- Nội dung chính: Hành trình trở về quê hương của Ô-đi-xê sau chiến thắng tại thành Tơ-roa.
- Tóm tắt: SGK/43

*Đoạn trích “*Gặp Ka-ríp và Xi-la*”

- Vị trí đoạn trích: Đoạn trích thuộc khúc ca XII của sử thi Ô-đi-xê.
- Nội dung chính: Những thử thách đối với Ô-đi-xê và các bạn đồng hành khi gặp các quái vật biển.

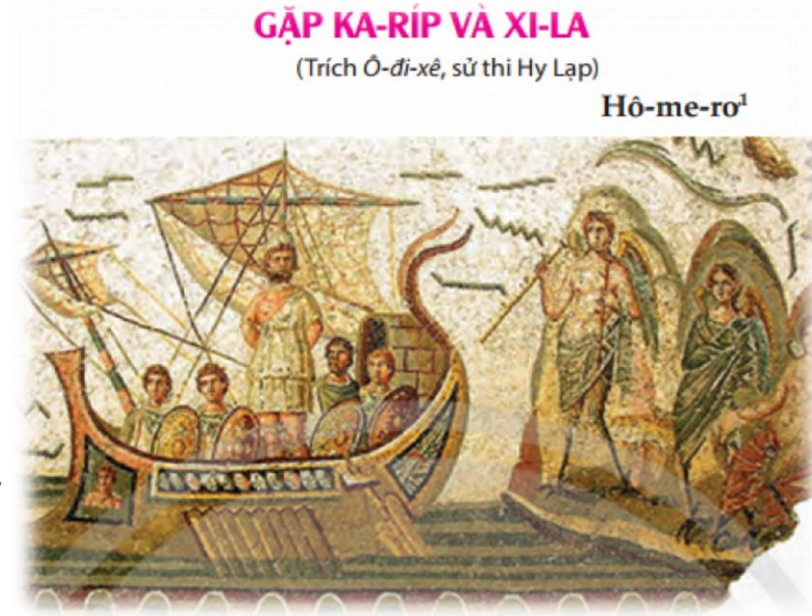
II. Khám phá văn bản

*Đọc văn bản

THỰC HÀNH ĐỌC THÀNH TIẾNG

*“Vừa ra khỏi đảo, tôi bỗng thấy bụi nước bắn lên...” (SGK/45)
... đến ...*

*“Đó chính là cảnh thương tâm nhất mà mắt tôi thấy được trong
thời gian lênh đênh trên mặt biển tìm đường”. (SGK/47)*

Chú ý các cước chú:

- **Xi-clốp:** giống người khổng lồ có một mắt giữa trán. Trong đó, Xi-clốp đầu đàn to lớn hung dữ nhất, chuyên ăn thịt người là Pô-li-pem. Người khổng lồ này đã bắt giam Ô-đi-xê và thủy thủ đoàn trong hang của hắn chờ ăn thịt. Ô-đi-xê phải dùng mẹo đâm mù con mắt độc nhất của hắn, giúp mọi người trốn thoát.
- **Dớt:** vua của các vị thần, thần của sấm và chớp, cai quản đỉnh Ô-lem-pơ.
- **Sơ tâm:** sơ ý, thiếu tập trung.

II. Khám phá văn bản

*Đọc văn bản

Theo dõi

1. “*Tôi*” ở đây là ai? Chi tiết nào giúp bạn nhận ra điều đó?

→ “*Tôi*” ở đây chính là **Ô-đi-xê**. Bởi chàng là nhân vật chính trong văn bản và chi tiết đã được lược bỏ xuất hiện tình tiết chàng được Xi-éc-xê báo trước về những khó khăn sắp đối mặt và căn dặn chàng cách vượt thoát những hiểm nguy.

2. Chi tiết “*bụi nước bắn lên*” và “*tiếng sóng đập ầm ầm*” cho thấy điều gì sắp xảy ra?

→ Báo hiệu những hiểm nguy, tai họa sắp xảy ra trong hành trình của Ô-đi-xê và những người bạn đồng hành trên biển cả.

Dự đoán

II. Khám phá văn bản

*Đọc văn bản

3. Cách nói “*lựa lời dịu ngọt*” của Ô-đi-xê trong tình huống này, theo bạn có thực sự cần thiết không và nó có tác dụng gì?

Suy luận

“*bụi nước bắn lên*”
và
“*tiếng sóng đập ầm ầm*”

- Những người bạn đồng hành của Ô-đi-xê sợ quá tuột cả mái chèo khiến thuyền dừng lại.

- Ô-đi-xê bình tĩnh và dùng lời dịu ngọt động viên, khích lệ họ.

→ Khi có tình huống bất ngờ xảy ra, với người đứng đầu như Ô-đi-xê cần “*lựa lời dịu ngọt*” để khuyến khích, trấn an tâm lý các bạn đồng hành cùng mình.

II. Khám phá văn bản

*Sau khi đọc

1. Cốt truyện, sự kiện sử thi

a. Các sự kiện chính

Thực hiện với bạn cùng bạn (2 bạn 1 nhóm)

- Mỗi nhóm nhận một túi giấy bên trong có 5 phiếu sự kiện.
- **Nhiệm vụ:** Sắp xếp các sự kiện theo diễn biến câu chuyện bằng cách dán các phiếu sự kiện lên bìa giấy. Giờ cao sản phẩm và bấm chuông sau khi hoàn thành để giành quyền trả lời.
- Khi có hiệu lệnh bắt đầu, hãy thực hiện thật nhanh để nhận được phần quà đặc biệt.

CUỘC ĐUA THẦN TỐC

***Sau khi đọc**

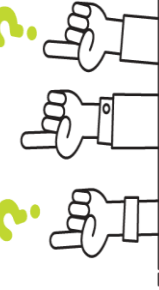
1. Cốt truyện, sự kiện sử thi

a. Các sự kiện chính:

- Ô-đi-xê và các thủy thủ lên đường vượt biển về quê và được báo trước về những nguy hiểm.
- Các thủy thủ nhét sáp ong vào tai để tránh nghe tiếng hát của các nàng Xi-ren, riêng Ô-đi-xê được nghe nhưng phải trói mình vào cột buồm để tránh nguy hiểm.
- Tránh được quái vật khủng lồ Ka-ríp đang chực nhún chìm thủy thủ xuống biển.
- Rơi vào cạm bẫy của quái vật Xi-la, 6 thủy thủ khỏe nhất của Ô-đi-xê bị ăn thịt.
- Ô-đi-xê vô cùng thương xót khi tận mắt chứng kiến đồng đội gặp nạn, nhưng không có cách nào cứu giúp họ.

Theo lời tiên đoán của Xi-éc-xê, Ô-đi-xê đã căn dặn thủy thủ phải làm những gì để tránh sự quyến rũ nguy hiểm của các nàng Xi-ren?

- Cúi chùng các nàng Xi-ren quyến rũ, cúi chùng giọng hát và cánh đồng cỏ đầy hoa của họ.
- Nhét sáp vào tai, không được nghe giọng hát của các nàng Xi-ren.
- Lấy dây trói chặt Ô-đi-xê vào cột buồm, nếu chàng có van xin hay ra lệnh cởi trói cho mình thì hãy trói chặt thêm.

1. Cốt truyện, sự kiện sử thi

b. Các yếu tố bất ngờ:

TT	SỰ KIỆN	CHI TIẾT
1	Ô-đi-xê đòi thủy thủ cởi trói để nghe tiếng hát mê hoặc	
2	Tránh cạm bẫy của Ka-ríp	
3	Ô-đi-xê quên lời dặn của Xi-éc-xê	
4	Sa vào cạm bẫy của Xi-la	

THẢO LUẬN NHÓM

7 phút

NHÓM 1

Nêu những dấu hiệu để nhận biết ngôi kể thứ nhất. Việc sử dụng ngôi kể thứ nhất trong văn bản có ưu điểm gì so với ngôi kể thứ ba?

NHÓM 2

Hiện tượng những quái vật biển như Ka-ríp, Xi-la được xây dựng từ hiện tượng tự nhiên nào? Các hiện tượng ấy giúp bạn hình dung như thế nào về không gian, thời gian sử thi?

NHÓM 3

Phân tích một số chi tiết thể hiện bản lĩnh của Ô-đi-xê trong vai trò một người lãnh đạo trước những khó khăn, thử thách mà chàng và các bạn đồng hành phải đối mặt.

NHÓM 4

Phân tích những nét đặc sắc về nghệ thuật của sử thi thể hiện qua đoạn trích “*Gặp Ka-rip và Xi-la*” và cho biết cảm hứng chủ đạo của đoạn trích.

2. Người kể chuyện

Việc sử dụng ngôi kể thứ nhất trong văn bản có ưu điểm gì so với ngôi kể thứ ba?

- Với ngôi thứ nhất, người kể chuyện – nhân vật chính có cơ hội tự bộc lộ tính cách, tâm trạng, cách giao thiệp của mình; gia tăng độ tin cậy bởi người kể là người trong cuộc, tự kể trải nghiệm của mình,...
- Với Ô-đi-xê, kể câu chuyện về hành trình, thử thách và tai họa của mình là cách duy nhất để thuyết phục và chờ đợi sự cứu giúp của nhà vua, hoàng hậu và công chúa của quốc đảo Phê-ki-a. → **Câu chuyện, cách kể của chàng đã làm họ xúc động và kính yêu, sau đó, chàng nhận được sự giúp đỡ rất nhiệt tình, hậu hĩnh.**

3. Bối cảnh

Hiện tượng những quái vật biển như Ka-ríp, Xi-la được xây dựng từ hiện tượng tự nhiên nào?

Các hiện tượng ấy giúp bạn hình dung như thế nào về không gian, thời gian sử thi?

4. Nhân vật

Phân tích một số chi tiết thể hiện bản lĩnh của Ô-đi-xê trong vai trò một người lãnh đạo trước những khó khăn, thử thách mà chàng và các bạn đồng hành phải đối mặt.

*Vượt qua giọng hát đầy ngọt ngào của các nàng Xi-ren

- Lời nói, hành động của Ô-đi-xê:

+ Nói với những người bạn đồng hành về lời tiên đoán của nàng Xi-éc-xê.

→ Lời căn dặn tỉ mỉ, kĩ càng, chu đáo

+ Lấy thanh kiếm cắt lấy một bánh sáp to, nhào nhuyển, nút chặt tai của các bạn đồng hành. Còn mình thì để bạn đồng hành lấy dây thừng buộc chân tay lại và trói vào cột buồm.

→ Người thủ lĩnh đầy trách nhiệm, nhận cửa ải nguy hiểm nhất về mình.

+ Yêu cầu các bạn đồng hành cời trói cho mình khi nghe giọng hát của các yêu nữ >< Các bạn đồng hành càng trói chặt hơn.

→ Thể hiện sự tin tưởng tuyệt đối với trí tuệ và sức mạnh của người thủ lĩnh.

***Vượt qua giọng hát đầy ngọt ngào của các nàng Xi-ren**

- Lời nói, hành động của Ô-đi-xê

- Thái độ của Ô-đi-xê: Mang tâm trạng bồn chồn, lo lắng nhưng vẫn thể hiện sự kiên định và quyết tâm cùng các bạn đồng hành vượt qua thử thách.

→ Phẩm chất cần có của một thủ lĩnh anh hùng.

=> Kết quả của thử thách: Ô-đi-xê và các bạn đồng hành an toàn đi ra khỏi đảo của các nàng Xi-ren.

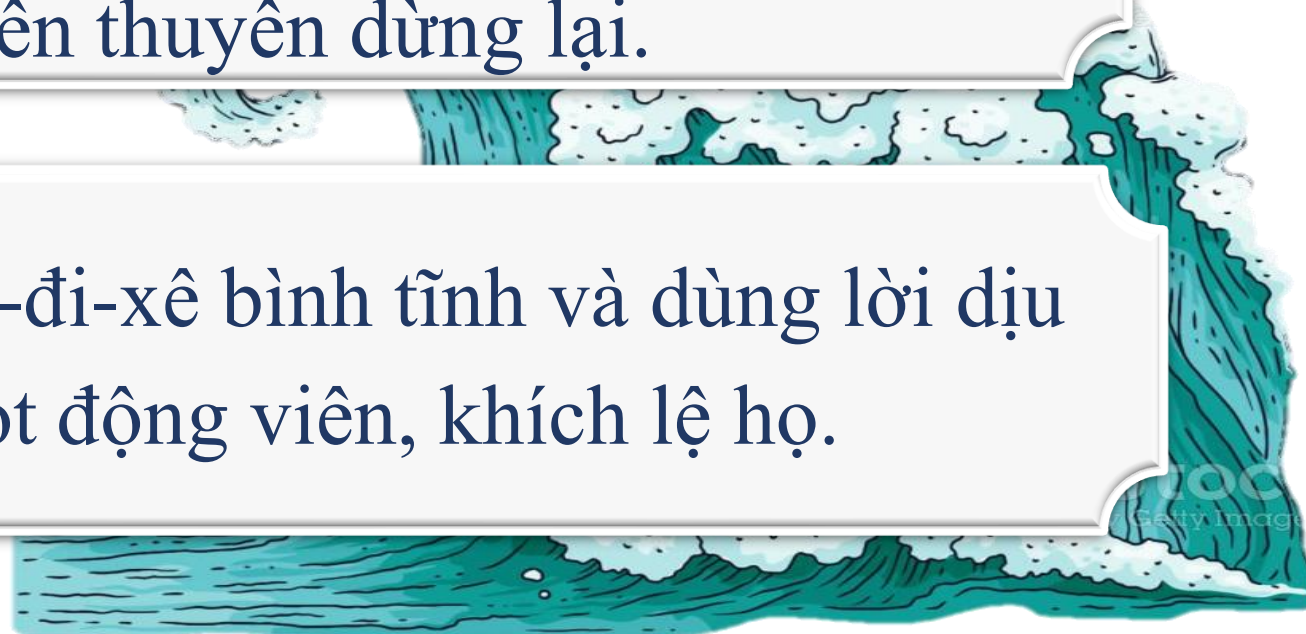
*Đôi mắt với những quái vật biển Ka-ríp và Xi-la

Trước thử thách

Chi tiết “*bụi nước bắn lên*”
và “*tiếng sóng đập âm ầm*”
→ Báo hiệu
nguy hiểm sắp
xảy ra

- Những người bạn đồng hành của Ô-đi-xê sợ quá tuột cả mái chèo khiến thuyền dừng lại.

- Ô-đi-xê bình tĩnh và dùng lời dịu ngọt động viên, khích lệ họ.

*Đối mặt với những quái vật biển Ka-ríp và Xi-la

- + Kêu gọi lòng dũng cảm của họ và khuyên họ nghe lời mình.
- + Dặn dò, hướng dẫn họ vượt qua thử thách: *Bạn ngồi bên cọc chèo, hãy đập sâu mái chèo; còn bạn hoa tiêu lái tránh màn sương và những ngọn sóng, cẩn thận cho thuyền ven theo dây đá ngầm, tránh chệch hướng.*
- + Không nhắc gì tới Xi-la vì sợ họ sợ quá, trốn hết xuống dưới khoang thuyền

*Đổi mặt với những quái vật biển Ka-ríp và Xi-la

→ Cổ vũ, tạo thêm sức mạnh cho các bạn đồng hành, vừa khiến họ tin tưởng, đồng lòng vượt qua thử thách.

=> Mưu trí, biết nắm bắt tâm lí người khác để tạo niềm tin cho họ.

- Sự tấn công của Ka-ríp và Xi-la làm các bạn đồng hành hoảng hốt, sợ hãi nhưng họ vẫn cố gắng để vượt qua tai họa.

→ Dũng cảm, một lòng tuân lời của Ô-đi-xê, không dừng lại và chạy trốn trong giờ phút hiểm nguy.

5. Cảm hứng chủ đạo

- Ca ngợi hình ảnh người anh hùng, người thủ lĩnh với những vẻ đẹp đại diện cho cả cộng đồng: sức mạnh, trí tuệ, bản lĩnh và đầy trách nhiệm.
- Từ đó, ngợi ca phẩm chất tốt đẹp và sức mạnh của cộng đồng mà người anh hùng đó đại diện.

